

GEUR VAN 'GEBRUIKT'

Minstens eenmaal per jaar geef ik toe aan de verlokkingen van een winkel of loods waar gebruikte bootspullen hoog opgetast liggen. Ook als ik niets nodig heb, kan ik er uren rondscharrelen. Snuffelend tussen de kratten, schappen en rekken kom ik in een sfeer van rust en bezinning. Mijn bezoekje is een klein eerbetoon aan de makers en gebruikers van degelijke en betrouwbare scheeps- en jachtonderdelen die zijn verdrongen door iets nieuwers of het nieuwste.

Ik laat mijn handen gaan over kikkers, *snap shackles*, lieren en verhaalklampen van mat uitgeslagen onverwoestbaar *gun metal*; kom daar nog maar eens om in deze tijd van rvs en kunststof. Keurig gesorteerd ligt ergens een assortiment hang- en sluitwerk dat duidelijk is gemaakt voor een interieur van massief hout. Het zal volstrekt uit de toon zal vallen in combinatie met kunststof en fineer. Ik zie blokken van tufnol, zeilkleding waarvan de kleuren uit de mode zijn en touw dat nog naar touw ruikt, heerlijk. Er schuilt een magische kracht in die spullen van weleer. Het is alsof de geesten van hun vroegere gebruikers mij bij de hand nemen en me even terugvoeren naar een tijd waarin elke zeiltocht nog avontuur was. Die geesten maken zich vooral kenbaar door geuren. Uit een krat met gebruikt dekbeslag stijgt een andere geur op dan van een plank met druklagers. Een legering van koper, zink en tin ruikt beslist anders dan roestvrijstaal. Bij de planken vol gebruikte navigatie-instrumenten krijgt mijn neus een confetti van uiteenlopende prikkels te verwerken. Instrumenten van één of meer generaties oud ruiken naar een vliegtuigcockpit; de instrumenten van nu hebben de geur van een witgoedwinkel. Mijn geurengeheugen werkt op vol vermogen.

In het dorp waar ik opgroeide waren op twee werven altijd wel een paar 16-kwadraten in aanbouw. Dat produceerde geuren van eiken, mahonie, vernis, lijn en een vleugje ozon en smeerolie uit het mechaniek van de lintzaag. De baas van de verhuurderij trok in het najaar zijn boten aan de dakspanten van de boothuizen uit het water en drenkte met een blokwast het hout onder de vlonders in de petroleum. De mix van hout, vernis, restanten petroleum en stilstaande lucht

zorgde in het voor- en achteronder voor een odeur die ik mijn leven lang zal herkennen als 'bootgeur'. De meeste gebruikte boten hebben zo'n geur, maar toch steeds weer een tikkeltje anders. Je moet hem accepteren want hij gaat nooit meer weg, sterker: hij nestelt zich ook in touwwerk, dekkleden, ankerketting en de complete inventaris. Na een paar dagen aan boord ruik je ook zelf naar gebruikte boot. Gebruikt is goed, zolang het doet waarvoor het is gemaakt. Je hebt dus niets aan een oude Decca- of Loranontvanger of een radorichtingzoeker. Maar een anker, bolder, lier of schootblok met status 'gebruikt' hoeft niet onder te doen voor nieuw. En vrijwel onbegrensd is de bruikbaarheid van onderdelen die zijn gemaakt in een tijd waarin 'demontabel en repareerbaar' nog de norm was. Mijn gereviseerde scheepsdiesel had laatst een lekkende circulatiepomp in het interkoelsysteem. Ik kon hem helemaal demonteren. De falende kering bleek echter niet meer leverbaar en de kunststof waaier zat niet meer lekker op de as. De vakman die mij voor een heel schappelijke prijs uit de brand hielp, vond een oplossing voor de kering en freesde uit een stuk ronde aluminium staf een nieuwe waaier. Hij is beter dan zijn kunststof voorganger. Ik stond erbij en rook het metaal en de snijolie, onmiskenbaar een geur van 'gebruikt'.

Rob Bijnsdorp is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtonwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.

De mix van hout, vernis, restanten petroleum en stilstaande lucht zorgt voor een odeur die ik mijn leven lang zal herkennen als 'bootgeur'

